

**REIAL ACADÈMIA DE FARMÀCIA
DE CATALUNYA**

**MEMÒRIA DE SECRETARIA
2001**

**PEL MOLT IL·LTRE. SECRETARI
DR. MIQUEL YLLA-CATALÀ I GENÍS**

Avui, el que s'apropa a la nostra Institució pot veure a la part esquerra de l'entrada renaixentista que condueix al pati interior del recinte pel carrer de l'Hospital, un rètol que li indica que allà hi trobarà la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya.

Aquest avís, igual als altres rètols més rellevants que hi ha en tot el recinte, es repeteix, ja dins el pati, al costat mateix de la reixa de la farmàcia de l'Hospital, seu de la nostra Acadèmia.

Començo així, d'una manera poc usual aquesta memòria, per diferents raons.

Els rètols indicatius eren una vella aspiració defensada sempre per l'acadèmic Dr. Fèlix Pumarola, al que hem d'agrair no sols el seu interès en materialitzar-lo, sinó també per l'utilitat pràctica que representa per aquelles persones que, al llarg de molt temps, i moltes vegades sense coneixements, s'han acostat a l'Acadèmia i a les que ara podem oferir una indicació clara de la nostra ubicació. Era com una manca d'identitat que ens feia diluir dins tot l'antic recinte hospitalari com si no tinguéssim personalitat pròpia. El fet era encara més greu quan amb el temps hem esdevingut l'única activitat sanitària que ha romàs en el recinte gòtic, origen primitiu de l'Hospital.

A més també és bo parlar-ne avui aquí, ja que serveix d'introducció a una de les principals preocupacions que ha tingut aquest any la Junta de Govern. Millorar la part més noble i amb més interès històric de la nostra seu, el que resta de l'antiga farmàcia de l'Hospital. Aquesta acció, que encara no s'ha acabat, ha consistit fins aquest moment en: Pintar la reixa per millorar el seu aspecte i la seva conservació i retolar-la fent constar el seu ús de distribució dels medicaments. Restaurar tot el mobiliari i recuperar complet l'escut de l'Hospital que hi ha en la part superior de l'entrada que dona al claustre. Recuperar el terra, un mosaic de finals del segle XIX o principis del XX, que avui, per original i irrepetible, té el seu encant. Recuperació del cordialer, gràcies a un dipòsit de la Farmàcia de Manuel Nadal i Cases. Restauració de les caixes d'apotecari que han fet el Servei de Bens i Mobles de la Generalitat de Catalunya. I per últim una nova distribució de tots els pots de la Farmàcia per aconseguir una millora didàctica i també estètica del conjunt. Tot com a índex que en els darrers mesos de l'any ha privat com a preocupació de l'Acadèmia la commemoració de l'efemèride dels 600 anys de la fundació de l'Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau.

En aquesta commemoració, l'Acadèmia ha tingut cura de fer com a pròpies les celebracions externes que ha assumit i en les que ha participat. I a més programar actes en la nostra Institució, entre els que destaquen l'exposició que podem veure, organitzada conjuntament amb la Fundació "Concòrdia Farmacèutica" i amb l'edició de dos llibres: el formulari de l'any 1677 i la Història de la Farmàcia de l'Hospital entre els anys 1526 i 1658.

En un altre àmbit, ja més propiament de vida acadèmica, cal també destacar els actes extraordinaris amb motiu de l'entrada de nous acadèmics que ha estat superior a altres anys i també remarcar les sessions científiques que han organitzat les Seccions. De l'entrada de nous acadèmics destaca l'avinentesa que s'han incorporat a l'Acadèmia destacades personalitats en el món de la Farmàcia de les circumscripcions de Lleida i Tarragona, algunes d'elles amb mèrits literaris, units evidentment als farmacèutics, que han pesat a l'hora de argumentar les propostes d'admissió i com a fet no massa usual destaca que dos dels discursos d'ingrés, degut al seu interès, han merescut una edició a part, per millorar la seva difusió.

Podria semblar que la vida acadèmica s'esgota amb les activitats que es realitzen en aquesta sala. Però la realitat es que tot i ser moltes les vegades que en sessió pública s'han obert les portes de l'Acadèmia, la seva tasca s'ha estirat fins a límits més amplis amb les representacions que el president o altres membres de la Junta han fet present la Institució en altres àmbits, i en les comunicacions sempre obertes que ens han permès relacionar-nos amb els centres Oficials, les autoritats docents, socials i polítiques de Catalunya i del País, les altres Acadèmies i les Entitats col·laboradores, que des de fa uns mesos tenen l'honor de figurar en lloc destacat a l'entrada d'aquesta sala. De totes aquestes activitats se'n ha fet notícia en el Full Informatiu que l'Acadèmia ha editat amb

puntualitat cada trimestre. Signe destacat d'aquesta participació en la vida acadèmica de Catalunya fou l'assistència de 18 acadèmics en la sessió interacadèmica que es celebrà a la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, presidida pel president de la Generalitat i a la que la nostra Acadèmia col·laborà d'una manera insòlita amb la distribució del facsímil del Receptari de l'Hospital de Joan Pascual i Llobet (1677) editat per l'Acadèmia amb el suport de la Fundació Uriach 1838.

El Museu Cusi de Farmàcia, del que aquesta secretaria n'assumeix el càrrec de Conservador per delegació de la Junta de Govern, ha viscut el que podem anomenar el seu primer any complert amb les noves instal·lacions. El nombre de visitants ha estat superior a 1100 la majoria en visites prèviament concertades de 55 diferents grups i com obertura extraordinària s'en destaquen dos dissabtes al matí, un d'ells en jornada oberta que el visitaren tres grups amb un total de 130 persones i la celebració de la sessió inaugural de les V Jornades d'Història de la Farmàcia Catalana amb una participació de 65 persones. En la millora d'instal·lacions s'ha preparat una vitrina amb tots els llibres de la farmàcia de Santa Maria la Real de Nàjera i s'està treballant en la millora de la biblioteca on es disposa d'una nova prestatgeria. En el capítol d'entrades s'han contabilitzat 16 objectes i 458 llibres nous alguns distribuïts entre les dues biblioteques. En l'apartat de restauracions s'ha començat amb diferents pots d'apotecari i es disposa d'una classificació informàtica i activa de la col·lecció de segells.

De tots aquests fets puntuals i amb més precisió d'altres actes se'n fa ressò al que segueix amb detall en aquesta memòria

De Govern	9
Generals	3
Preses de possessió. Acadèmics de número	1
Preses de possessió. Acadèmics corresponents	13
Científiques	8
Altres	6
Total	40

Aquestes activitats s'han dut a terme entre els dies:

1 de gener de 2001, i el
31 de desembre de 2001.

A continuació us oferim una breu explicació d'aquestes activitats:

- 22 de gener. Inauguració del Curs Acadèmic 2001. En dita sessió van intervenir el Secretari Dr. Miquel Ylla-Català i Genís, que va llegir la memòria de secretaria de l'any 2000 i el Dr. Josep Boatella Riera, que va llegir el discurs inaugural de curs titulat:

“LA UNIVERSITAT DAVANT EL CANVI DE SEGLE”

Pel que fa al repartiment de Premis els treballs que varen optar al concurs convocat per l'Acadèmia per l'any 2000, el resultat va ser el següent:

Premi “Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya”. Va ser concedit al Dr. Joan Massagué i Solé, Cap del Departament de Biologia Celular del “Memorial Sloan Kettering Cancer Center de New York”, per la seva trajectòria com investigador en el camp de la Biologia Molecular del Càncer amb reconeixement a tot el món.

Premi “Dr. Esteve” sobre el tema **“Tecnologia Farmacèutica Industrial”.** El jurat va acordar concedir el Premi al treball que portava per lema “Newton”, titulat “Estudi comparatiu farmacotècnic d'equivalència de comprimits de Lovastatina”, del

que són autors Anna Canal Monegal, Montserrat Coderch Fernández, Ferran Ferrero Escudé, Encarna García Montiya, Montse Miñarro Carmona, Anna Orriols Reig, Pilar Pérez Lozano i Laia Saumench.

Premi “Consell de Col·legis de Farmacèutics de Catalunya” sobre el tema **“El paper assistencial del farmacèutic”.** El jurat va acordar per unanimitat que cap treball tenia el mèrit, ni el nivell suficient per obtenir el Premi. Amb tot va considerar que per l'aportació que fan al coneixement del paper assistencial del farmacèutic va acordar concedir:

- Un accèssit (100.000.- ptes.), al treball titulat “Farmàcia, una professió al bell mig de la cruïlla”, del que són autors Maria Concepción Veciana Borràs i Gonzalo Arasa Pla.

- 5 de febrer. Junta de Govern.

- 26 de febrer. Sessió pública extraordinària, ingrés de l'Acadèmic corresponent Dr. Francisco Zaragoza Garcia, que va llegir el discurs reglamentari titulat:

“EL FARMACÉUTICO Y LA OBTENCIÓN DEL MEDICAMENTO”

- 5 de març. Junta de Govern.

- 19 de març. Comissió d'Admissions.

- 21 de març. Sessió pública extraordinària, ingrés de l'Acadèmic corresponent Dr. Jacint Corbella Corbella, que va llegir el discurs reglamentari titulat:

“GRANS EPISODIS TÒXICS PER MEDICAMENTS. UNA EVOLUCIÓ : DEL RISC CAP A LA SEGURETAT”

- 2 d'abril. Sessió Pública Extraordinària, organitzada per la Secció 2a., Ciències Biològiques i Biotecnologia, taula rodona sobre el tema:

“POLIFENOLS EN EL VI, ACTIVITAT FARMACOLÒGICA”

van intervenir:

Dr. Javier Palazón Barandela. **“Metabolisme i significació en les plantes”**
Departament de Productes Naturals Biologia Vegetal i Edafologia. Facultat de Farmàcia. Universitat de Barcelona.

Dr. Claude Louis Leger. **“Effects du vin ou des polyphénols du vin: étude chez l'home. Et sur des mécanismes impliqués dans l'athérogénèse”**
E.A. Nutrition Humane et Athérogénèse UFR de Médecine, Institut de Biologie

Dr. Alvaro Urbano. **“Efectes cardiovasculars i antiinflamatoris del consum de vi negre”**
Departament de Medicina. Subunitat Semiologia General i Propedèutica Clínica. Universitat de Barcelona.

- 4 d'abril. Junta de Govern.

- 25 d'abril. Reunió de la Secció de Ciències Físiques, Químiques i Geològiques.

- 25 d'abril. Sessió pública extraordinària, ingrès de l'Acadèmic corresponent Sr. Miquel Ribalta Baró, que va llegir el discurs reglamentari titulat:

“EXPERIÈNCIES ENTORN LA QUÍMICA-FARMACÈUTICA”

- 3 de maig. Sessió pública extraordinària, en la que es va lliurar el Premi de l'Acadèmia, corresponent a l'any 2000, al Dr. Joan Massagué Solé.

Va intervenir en nom de l'Acadèmia el Dr. Fausto Garcia Hegardt, Acadèmic corresponent.

El Dr. Joan Massagué va pronunciar una conferència sobre:

“PROLIFERACIÓ CEL·LULAR I CÀNCER: APROXIMACIONS GENÒMIQUES I PROTEÒMIQUES”

- 7 de maig. Junta de Govern.

- 14 de maig. Sessió Pública Extraordinària, organitzada per la Secció 4a., Salut Pública, conjuntament amb ADECAGUA, taula rodona sobre el tema:

“LA NOVA DIRECTIVA EUROPEA SOBRE LES AIGÜES DE CONSUM”

van intervenir:

Sr. Lleonard Matia i Ribot. **“Paràmetres, valors paramètrics i la seva anàlisi”**. Cap de Servei del Laboratori d'Aigües de Barcelona.

Sra. Rosa Monterde i Martínez. **“Visió administrativa”**. Cap de Servei de Sanitat Ambiental de la Direcció General de Salut Pública. Departament de Sanitat i Seguretat Social. Generalitat de Catalunya.

- 28 de maig. Sessió pública extraordinària, ingrès de l'Acadèmic corresponent estranger Dr. Juan Claudio Sanahuja, que va llegir el discurs reglamentari titulat:

“CIENCIAS DE LOS ALIMENTOS, CIENCIA DE LA NUTRICIÓN Y CIENCIAS NUTRICIONALES”

- 11 de juny. Sessió pública extraordinària, ingrès de l'Acadèmic corresponent Dr. Francisco Solduga Camarero, que va llegir el discurs reglamentari titulat:

“LA FARMACIA EN EL PALLARS ENTRE LOS SIGLOS XVII – XX (1605-1955)”

- 13 de juny. Junta de Govern.

- 18 de juny. Sessió pública extraordinària, ingrès de l'Acadèmic corresponent Dra. M. dels Àngels Calvo Torras, que va llegir el discurs reglamentari titulat:

“MICROORGANISMOS EN ALIMENTOS FUNCIONALES: ASPECTOS BENEFICIOSOS PARA LA SALUD HUMANA”

- 25 de juny. Sessió pública extraordinària, ingrès de l'Acadèmic corresponent Dr. Benito del Castillo Garcia, que va llegir el discurs reglamentari titulat:

“SAL”

- 27 de juny. Reunió de la Secció de Ciències Físiques, Químiques y Geològiques.

- 2 de juliol. Junta General Ordinària. Es va celebrar votació d'Acadèmics Corresponents i varen ser elegits:

Acadèmics corresponents Catalunya: Dra. L. Badimon, Dr. J. Blade, Dr. F. Donada, Dra. M. Ll. Garcia, Dr. J. C. Laguna, Dr. J. Ribas, Dr. E. Sedano i Dr. I. Tintoré.

Acadèmics corresponents de la resta de l'Estat els Drs.: J. M. Calleja, A. Cerezo, A. Moreno i J. Rodríguez

Acadèmics corresponents estrangers Drs.: Ian Edward Hughes, Francis Ledermann, Alessandro Rigamonti i Robert Verger.

- 4 de juliol. Junta Rectora i Junta de Govern del Museu Cusí de Farmàcia.

- 12 de setembre. Junta de Govern.

- 17 de setembre. Sessió pública extraordinària, ingrès de l'Acadèmic corresponent Sr. Joaquim Ferràs Boix, que va llegir el discurs reglamentari titulat:

“VIVÈNCIES I REFLEXIONS D'UN FARMACÈUTIC RURAL”

- 26 de setembre. Sessió pública extraordinària, ingrès de l'Acadèmic corresponent Dra. Rosa Fabregat Armengol, que va llegir el discurs reglamentari titulat:

“APROXIMACIÓ A LES OFICINES DE FARMÀCIA DE LA CIUTAT DE LLEIDA EN LA PRIMERA MEITAT DEL SEGLE XX”

- 8 d'octubre. Sessió pública extraordinària, ingrès de l'Acadèmic corresponent Dr. José Ramon Ticó Grau, que va llegir el discurs reglamentari titulat:

“NUEVAS TENDENCIAS EN TECNOLOGÍA FARMACÉUTICA: COMPRIMIDOS OSMÓTICOS”

- 15 d'octubre. Junta de Govern.

- 22 d'octubre. Sessió pública extraordinària, ingrès de l'Acadèmic corresponent Dra. M. del Carmen Francés Causapé, que va llegir el discurs reglamentari titulat:

“RASGOS DE LA PUBLICIDAD FARMACÉUTICA BARCELONESA EN LA PRIMERA MITAD DEL SIGLO XX”

- 24 d'octubre. Organitzada pel Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya i el Grup Tecnologia de l'aigua de la UPC, amb el suport de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya, jornada d'homenatge al Dr. Ramon Grau Ortí, que fou Acadèmic corresponent de la nostra Corporació.

- 5 de novembre. Comissió de Terminologia.

- 5 de novembre. Sessió pública extraordinària, ingrès de l'Acadèmic corresponent Sr. Llorenç Pons Gimier, que va llegir el discurs reglamentari titulat:

“PRODUCTES COSMÈTICS. LES MILLORES QUE PRECISA LA LEGISLACIÓ COMUNITÀRIA”

- 12 de novembre. Junta de Govern.

- 17 de novembre. Sessió de les Cinquenes Jornades d'Història de la Farmàcia Catalana. Organitzades per la Societat d'Amics de la Història i la Ciència Farmacèutica Catalana.

- 19 de novembre. Sessió pública extraordinària, ingrés de l'Acadèmic de número Dr. Xavier Sorní Esteva, que va llegir el discurs reglamentari titulat:

“ELS APOTECARIS I L'APOTECARIA DE L'HOSPITAL DE SANTA CREU ENTRE 1526 I 1658”

en nom de l'Acadèmia va contestar el Dr. Josep M. Suñe i Arbussà.

- 28 de novembre. Comissió d'Admissions.

- 28 de novembre. Sessió Pública Extraordinària, organitzada per la Secció 1a., Ciències Físiques, Químiques i Geològiques, taula rodona sobre el tema:

“EL CANVI CLIMÀTIC”

van intervenir:

Dr. Jerónimo Lorente. **“El canvi climàtic: una perspectiva actual”**
Catedràtic de Física de l'Aire de la Universitat de Barcelona

Sr. Miquel Villarrubia. **“Les fonts d'energia i el seu impacte mediambiental”**
Professor Titular d'Enginyeria de Sistemes de la Universitat de Barcelona

Dr. Oriol Valls. **“L'efecte de les radiacions mediambientals sobre la salut”**.
Acadèmic de número d'aquesta Acadèmia i Catedràtic de Físicoquímica de la Facultat de Farmàcia

Va clausurar l'acte el Dr. Josep Arquès, Secretari General del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya.

- 29 de novembre. Organitzat per la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya i la Fundació Concòrdia Farmacèutica, acte inaugural de l'exposició

“SIS SEGLES DE FARMÀCIA A L'HOSPITAL”

que s'emmarcà en la celebració del 600 aniversari de la fundació de l'Hospital de la Santa Creu.

- 3 de desembre. Junta de Govern.

- 3 de desembre. Sessió pública extraordinària, ingrés de l'Acadèmic corresponent Dr. Gerard Vergés Príncep, que va llegir el discurs reglamentari titulat:

“APOTEOSI DE LA VIA PARENTERAL (1921-1936)”

- 19 de desembre. Juntes Generals Ordinària i Extraordinària.

Es va celebrar votació d'Acadèmics de número i varen resultar elegits:

Secció Primera: Ciències Físiques, Químiques i Geològiques

Dr. Mario Rubiralta Alcañiz

Secció Cinquena: Història, Legislació i Deontologia Farmacèutiques

Sr. Agustí Jausàs Martí

Secció Setena: Ciència i Professió Farmacèutiques

Dr. Josep M. Ventura Ferrero

La Junta General va decidir atorgar el Premi de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya de l'any 2001 a la Fundació Uriach 1838.

La composició de la Junta de Govern que regirà aquesta Corporació durant el Curs de l'any 2002 serà la següent:

President	Excm. Dr. Josep M. Suñe Arbussà
Vice-president	Molt Il·ltre. Dr. Francesc Taxonera Roca
Tresorer	Molt Il·ltre. Dr. Eduardo Albors Yoldi
Interventor	Molt Il·ltre. Dr. Jaume Bech Borràs
Bibliotecària	Molt Il·ltre. Dra. Carmen Morales Pujol
Secretari	Molt Il·ltre. Dr. Miquel Ylla-Català Genís
Vicesecretària	Molt Il·ltre. Dra. M. del Carmen de la Torre Boronat
Directora de la Revista	Molt Il·ltre. Dra. Assumpció Alsina Esteller